

El caragol maçana s'estén també per la dreta i posa en escac el Delta

Les inundacions sostingudes de la passada tardor van convertir la xarxa arrossera del Delta en una única massa d'aigua i van atiar la proliferació del gasteròpode, ara també al marge dret

Terres de l'Ebre Òscar Meseguer

L'any 2009 se va detectar al marge esquerre del delta de l'Ebre, procedent d'unes instal·lacions d'aquariofília de l'Aldea, l'espècie *Pomacea maculata*, el caragol maçana, originària de la conca amazònica de l'Amèrica del Sud i considerada una de les 100 espècies invasores més perjudicials del món, per la ràpida capacitat d'adaptació a l'entorn com a animal d'aigua dolça i perquè es menja la planta de l'arròs quan està creixent i és tendra. Durant 17 anys, la lluita contra l'invasor de part dels productors d'arròs i de l'Administració no ha donat grans fruits més enllà d'haver evitat l'enfonsament de la producció d'arròs, que no és poca cosa. La plaga havia evolucionat amb una presència relativament normalitzada a l'esquerra i era més aviat testimonial a la dreta, però les inundacions de la passada tardor, en què la gran quantitat d'aigua va comunicar camps, desaiçgues i canals de rec i va inutilitzar malles de contenció, han permès al gasteròpode fer un salt quantitatiu amenaçador, fins a colonitzar més del 70 % de les parcel·les de l'hemi-delta dret, al Montsià, i més del 90 % de l'esquerra, al Baix Ebre. **"En les inundacions de l'any passat, dos o tres mil·límetres van estar dies inundades amb el mateix nivell d'aigua i el caragol va proliferar per noves parcel·les"**, detalla a esta publicació el president de la Comunitat de Regants de la Dreta, Antoni Almudever. A l'estiu, quan els camps estan tots inundats, i més encara en circumstàncies de calor extrema i constant, és quan el caragol s'escampa i es reproduïx més, i quan no hi ha cap mètode de combat directe. A la tardor, els pagesos fan tractaments de saponina, l'arma més eficient que tenen actualment. La saponina és un extracte natural de camèlia, que s'ha de-

mostrat excel·lent per a matar els exemplars d'esta espècie sense afectar el medi ambient. En pots matar **"amb sort"** un 80 %, concreta Almudever, suficient perquè no es veja compromesa la collita d'arròs de l'any següent.

AL LÍMIT Ara, però, el nivell d'infectació és tal que, segons el president dels Regants de l'Esquerra, Javier Casanova, la situació és **"límit"** pel que fa a una hipotètica afectació a la sega. **"Fins ara, amb un tractament de saponina a la tardor, te'n podies sortir per a fer la collita l'any següent, ara ja estem plantejant fer dos tractaments de saponina a la tardor o un a la tardor i un altre de preventiu a la primavera i creuar els dits, perquè la densitat de plaga és espectacular. Jo no l'havia vist mai"**, assegura.

Casanova reclama que **"se reactive amb contundència"** la comissió tècnica del Grup Ad Hoc del caragol maçana, que implica el Departament d'Agricultura, l'IRTA i el sector arrosser. **"Tothom s'havia relaxat una mica i no ens podem adormir"**, lamenta el president dels regants del marge esquerre, que alerta: **"Si entrem en col·lapse, col·lapsarà el Delta, no només a nivell econòmic sinó també a nivell ambiental"**.

El director dels Serveis Territorials d'Agricultura a les Terres de l'Ebre, Toni Espanya, assegura que la comissió, encara que no siga amb el nom Ad Hoc, continua vigent i que, de fet, s'ha reunit dos vegades des que ell va accedir al càrrec el passat mes de març, i que la qüestió també és objecte de la Taula Sectorial de l'Arròs.

El departament també ha incrementat els ajuts per a la compra de

Posta d'ous de caragol maçana, amb el seu color rosat característic, en tiges dels margens d'un camp d'arròs acabat de segar a l'

productes amb saponina i hi destinarà enguany, corresponent a la campanya que ha acabat ara, 851.943 euros, un import que representa un increment de prop del 40 % respecte de la convocatòria anterior. En total, els ajuts beneficiaran 451 productors d'arròs i cobriran el 75 % del cost dels productes fets a base de saponines. En este sentit, però, Unió de Pagesos reclama que el pagament d'estos ajuts no es retarde. **"Encara se'ns deuen els de 2025 de la saponina. Els del 2024 els van pagar el 14 d'agost del 2025, però enguany encara no s'ha pagat"**, ha reclamat Josep Antoni Vidal, responsable del sector de

l'arròs del sindicat agrari.

MÉS ENLLÀ DE LA SAPONINA A banda de la saponina, altres instruments de combat són la introducció puntual d'aigua salada als camps d'arròs més propers al mar i a la xarxa de reg comunitària, ja que l'aigua de mar provoca una mortalitat del 100 % en el caragol; les batudes manuals i la sembra en sec, que va començar a estendre's a l'esquerra fa una dècada, però amb la densitat assolida actualment, el caragol també té capacitat d'hivernar en terreny sec i els camps continuen sent un reservori de caragols, coincidixen Almudever i Casanova. També s'està comprovant que la crema de palla després de la sega pot resultar efectiva.

UP demana la introducció d'altres productes contra la plaga del caragol maçana que s'utilitzen a Sud-

amèrica. **"A Europa no es poden fer servir, però l'arròs sud-americà el portem aquí"**, se queixa Vidal, en declaracions recollides per l'Agència Catalana de Notícies.

"La saponina és una solució any a any, sense la previsió d'eliminar la plaga, que és el que caldria", constata Almudever. **"Hem de poder conviure sense generar uns sobrecostos insuportables per al pagès"**, exposa Casanova. Toni Espanya fa un exercici de realisme: **"La situació que ens ve és d'una presència massiva i, per tant, el que hem de fer és donar instruments als pagesos perquè puguin, de moment, conviure amb el caragol a l'espera de trobar mètodes eficaços d'erradicació massiva, que ara per ara no els tenim"**.

En l'àmbit més experimental, s'estan fent proves amb el cranc

LA XIFRA

17

anys

fa que va començar la lluita contra el caragol maçana al delta de l'Ebre